

Maine

Ka Hadalka Dhibaateynta iyo Takooriddalskuulaadkeena: Sagaal Waxyaabood oo ARDAY Kasta Waa Inuu Ogyahay

- **Dhacdadaan-khibrada leh oo dhibaateynta ah kaligaa kuma eka.** Arinkaan dareenkaaga waa run. Warbixinta aan haayno waxa ay cadeyneysaa dhacdooyin isku mid ah oo ka timid ardayda gobolka Maine oo dhan. Cilmi baaris ayaa muujisay in saameynta xun ee khibradahaasi ay tahay mid dhab ah.
- **Arday ahaan, waxaad xaq u leedahay inaad dareento amaan ammaano ah iyo in aad heshid waxbarasho adiga oo aan lagu dhibaateeyn ama lagu takoorin.** Iskuuladu waxay leeyihiin waajib sharci ah inay damaanad qaadaan badbaadada jidhkooda iyo maskaxdooda ee dhammaan ardayda waana in loo siiyaa si sinaan ah fursadaha waxbarasho. Haddii lagu dhibaateeyo, lagu takooro, ama si aan sinaan ahayn laguula dhaqmo sababtoo ah jinsiyadaada, diintaada, ama meesha aad ka timid, waxaa laga yaabaa inay xadgudub ku tahay xuquuqdaada.
- **Mar kasta oo ay macquul tahay, ku dar waalidkaaga ama mas'uulkaaga inaad ka caawiso dhibaataada.** Waan ognahay in duruusta qoysku ay noqon karto mid adag oo ay dhici karto inay ku adkaan karto in waalidka ama mas'uulkaaga u doodo xuquuqdaada iskuulka. Laakiin mar kasta oo suurtagal ah, way ku caawin kartaa inaad ku lug yeelato waalidkaaga ama mas'uulkaaga inaad diiwaangelisid wixii xadgudub ah ama kadeedis ah ee aad la kulantid dugsiga iyo inaad la hadasho maamulayaasha iskuulkaada.
- **Waxaa jira dad ku caawin kara iskuulkaada.** La-taliyayaasha hanuuninta, macallimiinta, ama hoggaamiyayaasha ardayda waxay ku siin karaan taageero iyo inay kaa caawiyaan helitaanka khayraad si ay u xalliyaan arrimaha dugsiga. Nidaam kasta ee nidaamyada taageerada iskuulku way kala duwanaan karaan, laakiin isku day inaad isticmaasho wax kasta oo aad heli karto. Meel walba oo aad dareensan tahay in helitaankaaga khayraadkani uu xadidan yahay, qor sidoo kale.
- **Sidoo kale waxaa jira dad ka baxsan iskuulka oo caawin kara.** Iskuul walbaa waa inuu lahaadaa nidaam cadaadis cad oo ka hortag leh iyo

habka aad ku xereyn karto cabasho. Hase yeeshee, haddii aad u doodayso gudaha dugsigaaga ma shaqeynayo, waxaa jira siyaabo aad ugu doodi kartid meel ka baxsan dugsiga. Guddiga iskuulada ee degaankaagu waa inuu haystaa nidaam cabasho. Guddiga Xuquuqda Aadanaha ee Maine waxaa dejiyey xukuumadda si ay u baaraan cabashooyinka ku saabsan takoorka. Macluumaadka ku saabsan sida loo codsado caawimadu waa internetka: www.aclumaine.org/webelonghere

- **Uma baahnid inaad la kulanto maamulka kaligaa.** Waad keeni kartaa waalid, ilaaliye, qaraabo, ama qof weyn oo aad ku kalsoon tahay. Xitaa waxaad awoodi kartaa inaad keento arday kale. In aad haysato qof kula jooga kulanka ayaa laga yaabaa inuu kuu dareemo inaad dareento dhib la'aan, waxayna sidoo kale kaa caawineysaa inaad xasuusato dhammaan wixii lagu sheegay oo lagu qabtay kulanka.
- **Udoodidda guddiyada iskuulaadka ayaa gaar ahaan muhiim ah.** Guddiga dugsiga ayaa u malaynaya inuu raadsanayo talooyinka guud ee siyaasadda iyo go'aan qaadashada, guddiyo badan oo dugsiyadu waxay u oggolaanayaan inay faallo ka bixiyaan inta lagu jiro shirarka. Haddii kale, guddiyo badan oo dugsiyadu waxay dhiirigeliyaan isgaarsiinta sida emails ama telefoonnada taleefanka ee jawaab celinta ku saabsan siyaasadda. Shirarka guddiga dugsiga waxay u furan yihiin dadweynaha, wakhtiga iyo ajandaha shirarka waa in lagu dhajiyo internetka. Haddii aad go'aansato inaad ka hadasho shir gudiga dugsiga, ha ka baqin. Isku day in aad diyaariso waqti kahor adoo baraya waxa aad sheegi doonto. Mar kasta oo ay jirto fursad, ka qayb qaado!
- **Waxaad xaq u leedahay inaad ka hadasho oo aad u doodo naftaada iyo dadka kale.** Waxaa jira shuruudo gaar ah oo ku saabsan hadallada bilaashka ah iyo wada kulanka ee iskuulka, laakiin guud ahaan waxaad xaq u leedahay inaad iskaa u hadasho naftaada oo aad la kulanto ardayda kale ee kula heshiia.
- **Waxay qaadataa bulshada oo dhan si isbedel loo sameeyo.** Waxaa jira ururo badan oo u doodaya xuquuqda waalidiinta iyo ardayda, oo ay ku jiraan Ururka Shaqaalaha Rayadka ee xoriyad doonka ah ee Mareykanka (*American Civil Liberties Union - ACLU*) gobolka maine. Waxaad ka arki kartaa liiska internetka: www.aclumaine.org/webelonghere. Haka shakinin iaad la xiriirto.

Wixii macluumaad dheeraad ah, tag boga www.aclumaine.org/webelonghere.